

maatte see at bringe det dertil, at det lærde Skolevæsen selv kunde bestrive sine Udgifter; men efter hvad jeg seer af den foreliggende Finantslov, er det ogsaa Tilfældet; der vil vel endogfaa blive et Overflud. Jeg veed heller ikke, at det lærde Skolevæsen modtager nogen Understøttelse fra andre Fonds, undtagen det ærede Medlem maaskee derved mener den Understøttelse af 9,000 Rbd., som gives af Sorø til Realunderviisningen ved de lærde Skoler; men denne Underviisning er dog vel egentlig kun et Tillæg til det lærde Skolevæsen, som for den Sags Skyld kunde tages bort; naar dette Tillæg er gjort, er det vel, fordi man har anset det for i andre Henseender hensigtsmæssigt, og at det var den letteste Maade, hvorpaa denne Underviisning kan meddeles; men det lærde Skolevæsen som saadant vedkommer denne Underviisning ikke. — Hvis det lærde Skolevæsen ikke selv kunde bestrive sine Udgifter, kunde der være Tale om, hvorvidt Staten vilde give større Tilskud til Skolerne, end den nu gjør ved de Indtagter, der engang ere henlagte dertil, og hvis Staten ikke vilde det, da kunde der være Tale om Nedlæggelse af Skoler; men jeg troer ikke, at den lærde Skole her i Byen maatte være den, man først burde nedlægge; jeg er tværtimod af den Mening, at det er den, der sidst burde nedlægges (Tscherning: Nedlæg saa alle de andre og behold denne!). Det vilde være saa radicalt. Jeg troer, at den lærde Skole her i Byen er den, som stifter meest Gavn (Nimestad: Saa!). Jeg troer, den er, saa at sige, nødvendig som et Mønster og en Spore for de private Skoler, og jeg troer ogsaa, at den virkelig har virket i denne Retning og virket stadigt gavnlige i denne Retning (Nimestad: Slet ikke!). Ja, det er min Mening, og jeg troer ogsaa, at det vil være den almindelige Mening blandt dem, som kjende til Sagen. Jeg troer overhovedet, at Underviisningsvæsenet hører til de Sager, som ikke godt kunne overlades ubelukkende til den private Industri, fordi det er en Ting, som, hvis det bliver drevet som Industri, let bliver drevet paa en gal Maade. Denne Anerkjendelse troer jeg ogsaa er bleven almindeligere og almindeligere. Man seer derfor overalt i Communerne uden-

for Kjøbenhavn, at der gjøres Mere og Mere for at udvide Communerens offentlige Skoler, og det er netop, fordi Communerne foretrække de offentlige Skoler for de private Skoler og derfor hellere vilde gjøre Opoffrelser end savne dette Gode.

Rosenørn: Det er min Hensigt at stemme saavel imod det Forslag, som Udvalgets Fleertal har opført under Nr. 33, som imod det Forslag, der er blevet stillet til Udgiftsposten 18 under Sorø Akademi, som gaaer ud paa, at Summen forhøies med 1,000 Rbd., og det af den aldeles simple Grund, at jeg anseer det for stridende imod rigtig constitutionel Praxis og anseer det for at ville medføre Følger, som vilde være meget besværlige for Thingets Forhandling af Finantsloven, at vi optage Bevillinger deri, som overskrider det Beløb, som den Minister, der har den paagjældende Branche under sig, har forlangt. En anden Sag er det, om Ministeren til 3die Behandling vil optage disse Forslag, da skal jeg tage under Overveielse, hvorvidt jeg kan stemme derfor eller ei. Med Hensyn til Udvalgets Fleertals Bemærkninger om Sorø Skole er der fremkommet forffjellige Ytringer. Jeg maa ganske slutte mig til dem, som meget bestemt fraraade at sælge Sorø Skole. Ligesaa lidt kan jeg slutte mig til den ærede Rigsdagsmand for Mariager (A. Hage) eller til ham for Sorø (Alberti), naar de sige, at vi skulle sælge Sorø Bordegods; heller ikke det mener jeg man skal. Det være ikke dermed sagt, at det ikke under særdeles heldige Omstændigheder kunde være rigtigt at sælge Sorø's Avlsgaard, men jeg troer ikke paa nogen Maade, man bør gjøre det, idetmindste ikke paa nogen Maade betragte det som nødvendigt. Man siger, man skal sælge, fordi der er en dhr Administration, og jeg vil tilstaae, at den ærede Rigsdagsmand, der sidder i den anden Ende af Salen (Fischer), har idag fremsat et Beviis for, at der er en Administration, som idetmindste har store Feil; men det er ingen Grund til at sælge en Eiendom, naar den forresten er værd at have, at den administreres dhr eller ikke godt. Hvad gjør man saa? Saa sørger man for en bedre og billigere Ad-